

SPIS TREŚCI

WSTĘP	13
Część I	
PORADNICTWO ZAWODOWE JAKO OBSZAR WIEDZY I PRAKTYKI	19
Rozdział 1	
Teoretyczne podstawy poradnictwa zawodowego	
Daniel Kukla	21
Streszczenie	21
Wprowadzenie	21
1. W kręgu wyjaśnień terminologicznych związanych z poradnictwem zawodowym	22
2. Poradnictwo zawodowe a doradztwo zawodowe	28
3. Społeczno-gospodarcza funkcja poradnictwa zawodowego	30
4. Rys historyczny rozwoju poradnictwa zawodowego w Polsce	34
Podsumowanie	39
Bibliografia	39
Abstract	42
Rozdział 2	
Praca i kariera w perspektywie socjologicznej, czyli o korzyściach studiowania klasyków	
Jerzy Bielecki	43
Streszczenie	43
Wprowadzenie	43
1. Praca i kariera w perspektywie socjologicznej	44
Podsumowanie	58
Bibliografia	59
Abstract	60

Rozdział 3**Kształcenie doradców zawodowych w Polsce i innych krajach europejskich oraz w Stanach Zjednoczonych**

Joanna Ratajczak

61

Streszczenie

61

Wprowadzenie

61

1. Rozwój doradcy zawodowego

62

2. Model kompetencji doradcy zawodowego

65

3. Kształcenie doradców zawodowych w krajach europejskich i w Stanach Zjednoczonych

73

4. Formy kształcenia doradców zawodowych w Polsce

76

5. Propozycje zmian w obszarze kształcenia doradców zawodowych

79

Podsumowanie

81

Bibliografia

81

Abstract

83

Rozdział 4**Stan i perspektywy rozwoju doradztwa edukacyjno-zawodowego**

Joanna Ratajczak

84

Streszczenie

84

Wprowadzenie

84

1. Korzyści płynące z właściwie prowadzonego doradztwa zawodowego w szkole

85

2. Stan doradztwa zawodowego w Polsce i perspektywy jego rozwoju

91

3. Instytucje wspierające szkoły i uczniów

95

4. Przykłady dobrych praktyk – Poznań, Kraków, Warszawa

97

Podsumowanie

103

Bibliografia

103

Abstract

105

Rozdział 5**Wsparcie adolescentów w wyborach edukacyjno-zawodowych**

Katarzyna Karska

106

Streszczenie

107

Wprowadzenie

107

1. Współczesny rozwój zawodowy młodzieży – kształcenie do pracy i przez pracę

108

2. Kształtowanie się planów edukacyjno-zawodowych w wieku adolescencji

111

3. Szkolne i pozaszkolne przygotowanie uczniów do wyborów zawodowych

119

3.1. Szkolne ośrodki kariery

120

3.2. Praca pedagogów szkolnych	122
3.3. Poradnictwo zawodowe realizowane w poradniach psychologiczno-pedagogicznych	124
4. Rekomendacje dla organizacji i świadczenia usług poradnictwa zawodowego	128
4.1. Budowanie odpowiedzialności społecznej poprzez zaangażowanie wielu grup w przygotowanie jednostki do satysfakcjonującego wejścia w dorosłość	128
4.1.1. Społeczny model wsparcia jednostki w karierze zawodowej	129
4.1.2. Metody pracy o potencjalnie wysokiej skuteczności wsparcia	137
4.1.3. Narzędzia, materiały i treści	141
4.2. Interdyscyplinarne traktowanie kariery	144
4.3. Rozwiązania organizacyjne w zakresie budowania usług poradnictwa zawodowego na szczeblu centralnym i regionalnym	145
Podsumowanie	149
Bibliografia	150
Abstract	153

Rozdział 6

Proces budowania kariery zawodowej

Beata Jakimiuk	154
Streszczenie	154
Wprowadzenie	154
1. Kariera zawodowa i rozwój zawodowy – ustalenia terminologiczne	155
2. Współczesne kariery – zarys problematyki	158
3. Wybrane modele i koncepcje realizacji współczesnych karier	161
4. Uwarunkowania karier zawodowych	164
5. Wartości i kariera	168
6. Zarządzanie karierą zawodową	172
7. Etapy budowania kariery zawodowej	176
8. Problemy związane z realizacją kariery zawodowej	181
9. Równowaga praca – życie a kariera zawodowa	185
Podsumowanie	188
Bibliografia	190
Abstract	194

Część II

PORADNICTWO ZAWODOWE W KONTEKŚCIE TRANZYJCJI NA RYNEK PRACY

195

Rozdział 1

Znaczenie wychowania w wychowaniu do pracy

Bartosz Mitkiewicz

197

Streszczenie

197

Wprowadzenie

198

1. Wychowanie przez pracę

200

2. Rola wychowania w wychowaniu do pracy

203

3. Wychowanie do pracy w świetle teorii D. Bennera

206

Podsumowanie

210

Bibliografia

211

Abstract

212

Rozdział 2

Wymiary tranzykcji młodzieży na rynek pracy

Anna Wawrzonek

214

Streszczenie

214

Wprowadzenie

214

1. Tranzycja z edukacji na rynek pracy w kontekście kształtowania się tożsamości zawodowej młodego człowieka

215

2. Sytuacja młodych na rynku pracy

217

3. Społeczno-ekonomiczne aspekty tranzykcji młodych na rynek pracy

225

Podsumowanie

237

Bibliografia

239

Abstract

241

Rozdział 3

Być na studiach a studiować. Refleksja o projektowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej młodych ludzi

Magdalena Barańska

242

Streszczenie

242

Wprowadzenie

243

1. Idea kształcenia akademickiego

245

2. Student i studia – kiedyś i dziś

247

3. Jak studiować? – czyli sztuka projektowania przyszłości edukacyjno-zawodowej

254

Podsumowanie

257

Bibliografia

258

Abstract

260

Rozdział 4

Rynek pracy a rynek edukacji, czyli Krajowe Ramy Kwalifikacji w praktyce

Wioleta Duda	261
Streszczenie	261
Wprowadzenie	261
1. Idea Krajowych Ram Kwalifikacji w systemie edukacji	262
2. Wsparcie młodzieży w procesie tranzykcji, czyli o roli doradztwa edukacyjno-zawodowego	266
Podsumowanie	270
Bibliografia	271
Abstract	272

Rozdział 5

Akademickie biura karier w Polsce – geneza i perspektywa rozwoju

Mirosław Żurek	273
Streszczenie	273
Wprowadzenie	273
1. Zakres działalności ABK	275
2. Od pierwszego biura karier do Ogólnopolskiej Sieci Biur Karier	278
3. Program Aktywizacji Zawodowej Absolwentów Pierwsza Praca – impulsen dla rozwoju biur karier w Polsce	282
4. Sieciowa współpraca akademickich biur karier w Polsce	285
5. Inne przykłady „dobrych praktyk” z działalności biur karier w Polsce	295
Podsumowanie	301
Bibliografia	302
Abstract	304

Część III

PORADNICTWO ZAWODOWE DLA WYBRANYCH GRUP RYZYKA JAKO USŁUGA RYNKU PRACY

305

Rozdział 1

Standardy usług rynku pracy

Agnieszka Tokarska-Siudeja	307
Streszczenie	307
Wprowadzenie	307
1. Polityka państwa jako punkt wyjścia do rozważań na temat standardów usług rynku pracy	308
2. Publiczne służby zatrudnienia	312

3. Pośrednictwo pracy	318
Podsumowanie	324
Bibliografia	324
Abstract	325

Rozdział 2

Osoba długotrwale bezrobotna jako klient doradcy zawodowego

Elżbieta Antosz	326
Streszczenie	326
Wprowadzenie	326
1. Długotrwale bezrobotni w świetle regulacji prawnych	327
2. Charakterystyka długotrwale bezrobotnych na przykładzie Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie	329
3. Profilowanie pomocy jako kryterium form aktywizacji osób bezrobotnych	336
4. Metody pracy doradcy klienta w pracy z osobą bezrobotną	339
Podsumowanie	345
Bibliografia	345
Abstract	346

Rozdział 3

Grupy ryzyka na rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem reorientacji zawodowej rolników

Wioleta Duda	347
Streszczenie	347
Wprowadzenie	347
1. Problematyka grup ryzyka na rynku pracy	348
2. Znaczenie doradztwa zawodowego w reorientacji rolników	353
Podsumowanie	355
Bibliografia	356
Abstract	356

Rozdział 4

Kobieta na rynku pracy – w stronę równego traktowania

Katarzyna Wróblewska	357
Streszczenie	357
Wprowadzenie	358
1. Sytuacja kobiet na rynku pracy	358
2. Stereotypy dotyczące kobiet	363
3. Zakres dyskryminacji kobiet na rynku pracy	368

4. Formy aktywizacji zawodowej oraz pomocy dla kobiet	373
4.1. Zasada równości szans na rynku pracy	375
4.2. Ochrona kobiet w ciąży i okresie macierzyństwa	376
5. Dylematy współczesnych kobiet – między powinnością a rozwojem	379
Podsumowanie	386
Bibliografia	386
Abstract	390

Rozdział 5

Starsi pracownicy – najbliższe perspektywy

Joanna Górna	391
Streszczenie	391
Wprowadzenie	391
1. Rynek pracy osób 50+ w Polsce	393
2. Polska na tle Unii Europejskiej	393
3. Problematyka dyskryminacji starszych osób na rynku pracy	395
3.1. Wyzwania przed Polską	403
4. Polskie programy pomocowe dla pracowników 50+	405
5. Działania wspierające aktywizację zawodową osób powyżej 50. roku życia	407
6. Aktywizacja i wsparcie starszych pracowników w obszarze doradztwa zawodowego	409
Podsumowanie	415
Bibliografia	415
Abstract	417

Rozdział 6

Formy wsparcia i pomocy w procesie aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami

Mariola Wolan-Nowakowska	418
Streszczenie	418
Wprowadzenie	418
1. Proces kompleksowej rehabilitacji	420
2. Założenia i etapy procesu rehabilitacji zawodowej	423
3. System rehabilitacji zawodowej w Polsce	425
Podsumowanie	431
Bibliografia	431
Abstract	433

Część IV**WYBRANE, NOWE FORMY WSPARCIA JEDNOSTKI
W PROCESIE ROZWOJU ZAWODOWEGO**

435

Rozdział 1**Wybrane aspekty pośrednich form poradnictwa**

Monika Czerw

437

Streszczenie

437

Wprowadzenie

437

1. Wyjaśnienia terminologiczne
2. Rola mass mediów w poradnictwie
3. Wirtualny doradca – próba charakterystyki
4. Wady i zalety zapośredniczonych form poradnictwa

438

442

446

450

Podsumowanie

457

Bibliografia

457

Abstract

459

Rozdział 2**Rola doradcy zawodowego w procesie zarządzania talentami
pracowników**

Marta Zając

460

Streszczenie

460

Wprowadzenie

460

1. Talent i jego znaczenie dla pracownika i organizacji
2. Istota zarządzania talentami w organizacji
3. Rola doradcy zawodowego w procesie zarządzania talentami

461

470

475

Podsumowanie

489

Bibliografia

490

Abstract

493

NOTA O AUTORACH

494

1. Sytuacja kobiet na rynku pracy

355

2. Stereotypy dotyczące kobiet

363

3. Zakres dyskryminacji kobiet na rynku pracy

368